

DEDIKATION

Den 17. September 1838 vendte Thorvaldsen hjem til Danmark efter 41 Aars Ophold i det Fremmede. Han, der var rejst ud under beskedne Forhold som en lille dansk Akademi elev, kom tilbage som en af sin Tids fremragende Personligheder. Han havde naaet alt, hvad en Billedhugger dengang kunde naa.

Vi Danske er Individualister og ikke lige enige om alting. Men om den Modtagelse, som Thorvaldsen fik ved sin Hjemkomst til København, hersker der en sjælden Enighed. Alle samtidige Vidnesbyrd gaar énstemmig ud paa, at Thorvaldsens Hjemkomst var en enestaaende og uforglemmelig Begivenhed. Der er det mærkelige Træk ved den, at det var det store menige Folk, der satte sit Præg paa den Hyldest, som Thorvaldsen fik. Det er vel den første store Tilkendegivelse af Folke-Stemning i dansk Historie i det 19. Aarhundrede.

Man spørger om Grunden til dette. Det drejer sig jo ikke om en Sejrherr, en Fyrste, en Politiker eller en anden Mand, der har med Livets haandgribelige Realiteter at gøre. Det gælder en Kunstner, en Billedhugger.

Fru Heiberg, som forøvrigt ogsaa havde følt Begivenhedens Løftelse, antyder syrligt i sine Erindringer, at det skyldtes Københavnernes Nysgerrighed, naar Thorvaldsens Modtagelse blev saa storslaaet, og hun peger paa, at »den simple Mand«, som hun siger, dengang slet ikke kendte noget til Thorvaldsen eller hans Kunst. Men andre og maaske mere paalidelige Iagttagere fremhæver udtrykkelig, at der var »Hjertelag« i den Hyldest, som Menigmand gav Thorvaldsen, og de siger ogsaa Grunden.

Thorvaldsens Kunst kunde den menige Mand paa Gaden ikke kende paa det Tidspunkt, men han vidste, at Thorvaldsen var den store Kunstner, der med sin Kunst havde vundet Ry om Danmark som ingen anden Dansk, og at Thorvaldsen var Søn af en jævn Haandværker, en simpel Billedskærer. Menigmand

følte i Thorvaldsens jævne, naturlige Væsen, i hans beskedne Anstand, at Thorvaldsen var en Mand af Folkets Midte.

Dette store Ry og Mandens Person virkede ansporende paa den folkelige Bevidsthed. Denne Mand var som du og jeg — og hvad havde han ikke udrettet! Der blev noget stolt i at være Dansk Side om Side med ham. Det var, som om Stordaaden kom inden for hver Mands haandgribelige Rækkevidde. Det gav Selvtillid og Mod. Man følte sig som et Folk og besindede sig paa sit eget Værd.

Fire Aar efter Thorvaldsens Død aabnedes Thorvaldsens Museum. Det skete den 17. September 1848, paa 10 Aars-Dagen for Thorvaldsens Hjemkomst. Fru Heiberg bemærker i sine Erindringer, at man hyppig i Museet saa »Folk af den lavere Klasse, der med stor Interesse betragtede de udødelige Værker«, og hun fremhæver, at »ikke ringe var den Indflydelse, som disse Værker frembragte paa Nationens Skønhedssans«. Det er det samme, som Chr. Winther udtrykte med andre Ord i sin Sang til Thorvaldsen:

Du aabned vort Øje, du vakte vor Sands
For Skjønhed og Sandhed, den rene;
Du bærer med rette den evige Krands
Af Lavrens gudviede Grene!

Det er netop Thorvaldsens store folkelige Betydning, at han, stærkere end nogen anden, har virket til at indpode den brede Befolkning i Danmark kunstnerisk Kultur, til at holde det kunstneriske Indstinkt vaagent og virksomt i vort Folk. Folkelig set blev han en af de store Opdragere i dansk Kulturliv. Kunstnerisk set er han vor Samvittighed, en styrende Kraft, der holder Balance i Udviklingen.

Gennem Thorvaldsen blev Billedhuggerkunsten paa en Maade en national Kunst hos os. Vi har siden hans Dage haft en stærk og frodig Billedhuggerkunst, hvad vi næppe har paaskønnet efter Fortjeneste.

Med sin Kunst udløste Thorvaldsen paa almengyldig Maade Egenskaber, vi føler som danske. Dansk er Rytmen i hans Haand, dansk det Snilde, der laa i hans Sind. Derfor hører hans Kunst til de Kulturværdier, vi aldrig kommer udenom, og som vi altid vil vende tilbage til i de Tider, hvor Skæbnen tvinger os til at gøre op, hvad vi er, og hvad vi vil.

Den Dag i Dag kan vi med Sandhed gentage H. N. Clausens Ønske, da han for 90 Aar siden indviede Museet: at det maa »staa som Hovedstøtte for et sundt og frit, et ædelt og skjønt Folkeliv i Norden«.

SIGURD SCHULTZ